

DAT WAREN ME TIJDEN!

of

evenwichtsstoornissen (?)

een tragikomedie

PERSONAGES

Z.E.H. Luc Devos, directeur

E.H. Paul Mintjens, leraar wiskunde

E.H. Jan Degroot, leraar godsdienst

E.H. Filip Vanvilvoorde, leraar Grieks en prefect

E.H. Sylvain Vanderstukken, leraar wetenschappen

E.H. Alfred Terwinkel, leraar Nederlands

Zuster Laetitia / Valerie Dumont

Roger Desmedt, onderwijzer 6de leerjaar

Godelieve Desmedt-Peeters

Sus Vanachter, onderwijzer 5de leerjaar

Maria Vanachter-Janssens / Jenny Rosenberger

Gust De Cloet

Jeanne De Cloet-Wagtmans

4 middelbare scholieren: Dirk Vanbeselaer

Luc Vanopdorp

Paul Verswijfelt

Jan Dom

Pygmalion

DECOR: benodigdheden

Tafels + stoelen voor refter

Zetstukken die de kamers van priester-leraren suggereren

Balustrade + kathedr

Verhoogje met microfoon

- *Het is handig te werken met verplaatsbare plateaus met daarop de nodige stukken.*

1ste scène

Muziek: zacht, deuntjes jaren 50-60

Kostumering: priester-leraren in soutane / clergy;

Non in habijt / rok + kapje

De priester-leraren blijven nog even aan tafel: koffie drinken, krant bekijken, ogen dichtdoen, een voorbereiding maken...

MINTJENS

Het heeft me gesmaakt. Ik hoop maar dat ik in de klas niet te winderig word.

Als ik bonen zie... ik ben niet te houden.

Mijn moeder zaliger zei altijd: beter in de openlucht dan in de holle buik.

DEVOS

Wat vind je van de nieuwe dienstmaagd, heren professoren?

Wie van jullie heeft ze al gezien?

Niemand reageert.

Ik dus alleen.

DEGROOT

Jij bent de directeur, he, Luc.

DEVOS

De zuster die ons altijd bediende, is terug naar het moederhuis. En nu hebben we een nieuwe!

VANDERSTUKKEN

Dat ze ons maar goed dient: de opdracht van elke vrouw.

VANVILVOORDE

Wat een uitspraak, Sylvain! Al gehoord van emancipatie?

VANDERSTUKKEN

Nonnen zijn er om te dienen. Wij om gediend te worden.

DEVOS

Ze ziet er wel pittig uit!

MINTJENS

Als jij dat zegt, directeur.

TERWINKEL

Mag ik onze directeur erop wijzen dat wij geen professoren zijn, maar leraren!

DEVOS

Ieder diertje zijn pleziertje, collega Terwinkel. Zij is nieuw. Kennen jullie haar naam?

MINTJENS

Zuster, zeker? Directeur, we hebben ze nog niet gezien! Hallo!

DEGROOT

Zeg, directeur, wanneer komt er nog eens iemand rechtstreeks van het seminarie?

DEVOS

Ik heb geen uren over, voor om het even welk vak.

VANDERSTUKKEN

Jong bloed!

MINTJENS

Wij zijn toch niet zo oud. Hoewel: verandering van spijs...

DEGROOT

Dat is pech, Paul!

DEVOS

De zuster is..euh...

MINTJENS

Een groen blaadje, bedoel ik!

VANVILVOORDE

Collega's, een beetje niveau!

VANDERSTUKKEN

Paul heeft toch niks verkeerd gezegd!

TERWINKEL

Gelukkig dat we tussen vier muren zitten.

DEVOS

Alles hangt af van de bisschop.

MINTJENS

En kunnen we geen studiemeester gebruiken?

DEGROOT

Priester en studiemeester? Niveau!

DEVOS

Eindelijk eens een echte vrouw in ons midden.

VANVILVOORDE

Er zijn toch nog drie andere nonnen.

DEVOS

Oude besjes!

DEGROOT

Directeur, hoe heet die nieuwe keukenprinses?

2de scène

Zuster Laetitia in habijt verschijnt, klaar voor vertrek.

DEVOS

U komt als geroepen.

VANDERSTUKKEN

Maar die schijnt niet te blijven, heb ik de indruk.

TERWINKEL

Die! Dat is wel een zuster, Sylvain!

LAETITIA

Mijn oren tuiten.

DEVOS

Collega's, dit is zuster Laetitia. Ze zal ons het verdere schooljaar bijstaan.

LAETITIA

Ik denk dat hij *wijst naar Vanderstukken* gelijk heeft.

Meneer directeur, ik ga wel voor enkele dagen op reis.

DEVOS

En u bent hier nog maar enkele dagen!

LAETITIA

Bekijk me maar even. Daarom!

MINTJENS

Dat is dan gebeurd, collega's.

VANVILVOORDE

Lieve zuster, u vertrekt al! Dat is niet netjes. We hebben u nog niet mogen meemaken.

LAETITIA

Op reis? Nee, eerwaarde heren. Kijk, ik moet even naar Leuven om mijn doctoraat te verdedigen.

VANDERSTUKKEN

Pardon!

LAETITIA

Vrouwen hebben ook hersenen, meneer...

VANDERSTUKKEN

Sylvain Vanderstukken, leraar wetenschappen.

VANVILVOORDE

Ik begrijp iets niet goed!

DEVOS

Collega Filip Vanvilvoorde, prefect en leraar Grieks. Zuster Laetitia is licentiate Germaanse filologie. Zij blijft een jaar bij ons, ter vervanging van...

TERWINKEL

Het oude besje. Dat zijn uw woorden, directeur.

DEVOS

Dat kan ik niet ontkennen, Alfred Terwinkel. Hij is leraar Nederlands.

DEGROOT

Opdienen, ten dienste staan van een priester is een werk van barmhartigheid.

LAETITIA

U bent waarschijnlijk leraar godsdienst?

DEGROOT

U slaat de spijker op de kop. Jan Degroot is mijn naam.

LAETITIA

Als ik slaag voor mijn doctoraat, dan zullen jullie misschien zelf de tafel moeten dienen.

Wie van deze heerschappen ken ik nog niet?

MINTJENS

Ik ben Paul Mintjens, leraar wiskunde.

LAETITIA

Misschien kunnen jullie tijdens mijn afwezigheid eens de handen uit de mouwen steken?

DEVOS

Dat lijkt me meer dan een goed voorstel! Vind je ook niet, Sylvain?

VANDERSTUKKEN

Ik heb te veel werk met mijn labo.

LAETITIA

Les excuses sont faites pour s'en servir et les cons pour les croire. Tot over enkele dagen, professeurs.

Licht dooft.

3de scène

MINTJENS

Een vrije middag? Corrigeren, begot!

TERWINKEL

Wat denk je dat ik doe? Verhandelingen corrigeren, dat is echt een karwei. Wiskunde, dat is altijd hetzelfde: je laat een loodlijn neer en 't probleem is opgelost. Gelijk in alle overeenkomstige elementen.

MINTJENS

Wat ben jij simpel van geest! Meetkunde, dat is echte wiskunde. De schoonheid van een stelling!

TERWINKEL

Ik was alleen goed in algebra en in driehoeksmeetkunde.

MINTJENS

Precies... formules... simpel van geest, zoals ik gezegd heb!

TERWINKEL

Heb jij een universitair diploma of mag jij alles geven omdat je priester bent?

MINTJENS

Ik kots soms van jouw arrogantie.

DEGROOT

Confraters!

MINTJENS

Dat wil ik er nog aan toevoegen. Ik geef zuivere wetenschap.

TERWINKEL

Wat is grammatica? Wat is taalkunde?

MINTJENS

Interpretatie van teksten? Je krabt eens links, je krabt eens rechts...

TERWINKEL

Van jou, Mintjens...

DEGROOT

Ik moet de hulp inroepen van de directeur. Z.E.H. Devos, vel een Salomonsoordeel.

DEVOS

Het wordt tijd dat jullie, kemphanen, de eetzaal op staande voet verlaten.

De leerlingen zouden jullie moeten horen!

TERWINKEL

Een mooi voorbeeld van modaliteit, geformuleerd door onze directeur! Grammatica, Mintjens.

MINTJENS

Rot op!

VANDERSTUKKEN

En ik ga enkele reacties uittesten voor het 6de uur.

DEGROOT

Zeg, Luc, ik heb nogal wat connecties in de kunstenaarswereld.

DEVOS

Jij broedt op iets?

DEGROOT

Hoe kan je het raden?

Devos glimlacht.

Ik zou graag met de retorica – die leerlingen hangen aan mijn lippen – een tentoonstelling van Griekse en Russische iconen organiseren. Geef je mij je fiat, directeur?

Devos knikt.

Directeur, ik zou je dicht tegen me moeten aandrukken.

DEVOS

Wij houden afstand, Jan.

DEGROOT

Ik haast me naar mijn schatjes van de retorica.

DEVOS

Woordgebruik!

4de scène

VANVILVOORDE

Ik denk, Luc, dat wij de enigen ... allez: dat geruzie, dat gekibbel van onze collega's.

En dan heb ik het nog niet over de brutaliteiten van Vanderstukken.

DEVOS

Onlangs was ik in het grootseminarie in Mechelen. Op een vergadering voor de directeurs van de bisschoppelijke colleges van de bisdommen Antwerpen en Mechelen-Brussel.

VANVILVOORDE

En allicht heel wat seminarieherinneringen met je collega's opgehaald?

DEVOS

Bwa! 's Middags aten we samen met de seminaristen. Ik heb me een bedenking gemaakt bij het zien van al die zwarte soutanes: zijn dat allemaal roepingen?

VANVILVOORDE

Waar wil je naartoe, Luc?

DEVOS

Filip, ben jij, voor je naar het seminarie ging, ooit verliefd geweest?

VANVILVOORDE

Ja, ik heb zelfs een langdurige relatie gehad. Uiteindelijk heb ik bewust gekozen voor het priesterschap.

DEVOS

Je hoeft niet te antwoorden, Filip. Ben jij intiem geweest?

VANVILVOORDE

Ik kom uit een diepchristelijk gezin. Seks voor het huwelijk is uit den boze.

DEVOS

Ben je echt gelukkig? Eerlijk! Nooit eens niet hier...

VANVILVOORDE

Ik voel me hoegenaamd niet aangetrokken tot jongens. Weet je, ik was smoor op Rose-Marie, mijn nichtje.

DEVOS

Heb je nog contact met haar?

VANVILVOORDE

Ik heb haar eerste kindje gedoopt. En ik moet zeggen: het deed me iets. Maar God heeft me geroepen.

DEVOS

Net als jij, Filip, ben ik hetero. Ik heb het soms moeilijk. Ik hoef dat niet onder stoelen of banken te steken.

VANVILVOORDE

Wie niet? Onze andere collega's, allicht ook. Allez, dat denk ik toch.

DEVOS

Ik ben ervan overtuigd, Filip, het priesterschap is voor velen een oplossing voor hun anders zijn.

VANVILVOORDE

Zijn ze dan ook allen wel geroepen door een zogezegde innerlijke stem?

DEVOS

Tja!

Zeg, om over iets anders te beginnen, hoever staat het met je vertaling van het werk van Aristophanes?

VANVILVOORDE

En hoe zit het met die van jou... van rokkenjager Ovidius?

DEVOS

Het gaat gestaag.

VANVILVOORDE

Het schiet op.

DEVOS

Ik ga naar mijn kamer. Als ik even een vrij moment heb, stort ik me op de mythen van Ovidius. Ben op dit moment bezig met Pygmalion. Niet makkelijk, Filip!

VANVILVOORDE

Dat is het verhaal over een beeld... dat levendig wordt, of heb ik het verkeerd voor?

DEVOS

Laat me de Socratische methode toepassen. Het zit bij je, diep. De vraag is: hoe haal ik het er bij je aan de oppervlakte? Je zit goed.

VANVILVOORDE

Jij kan dat zo mooi zeggen, Luc. Overmorgen heeft de retorica Griekse vertaling. 'k Moet nog een tekst zoeken.

DEVOS

Geef ze een fragment uit Lysistrata.

VANVILVOORDE

't Is wel toneel, maar...

DEVOS

Wat houdt je tegen? De inhoud? 't Is wel het laatste jaar.

VANVILVOORDE

De vrouwen willen niet meer met hun man...

DEVOS

Ik weet waarover ik spreek. Nihil humani mihi alienum est. Niets menselijks is me vreemd.

VANVILVOORDE

Luc, katholiek onderwijs! Je weet zo goed als ik dat ietwat pikante fragmenten...

DEVOS

Dat geldt niet alleen voor klassieke teksten, ook voor Nederlandse teksten in de bloemlezing

Zuid en Noord.

VANVILVOORDE

Het wordt iets braafs uit de Odyssee. Liefst geen problemen.

Licht dooft.

5de scène

Mintjens wandelt al brevierend over podium en ontmoet Vanderstukken.

VANDERSTUKKEN

Ha, Paul, aan het brevieren? Dat zou ik ook nog moeten doen. Maar het is soms o zo saai.

MINTJENS

Ik lees de bijbel... op mijn manier, zodat...

VANDERSTUKKEN

En ik moet met de leerlingen nog Gregoriaans oefenen voor de 1ste vrijdag van de maand.

MINTJENS

Terwijl ik lees, noteer ik de plaats van... Dat maakt brevieren meer dan aangenaam.

VANDERSTUKKEN

Laat eens horen.

MINTJENS

Hier Genesis, 19:34.

De afgelopen nacht heb ik bij vader gelegen. Wij zullen hem ook vannacht weer wijn laten drinken, dan kun jij bij hem gaan liggen, in de hoop dat wij van hem kinderen krijgen.

VANDERSTUKKEN

Dat is het verhaal van Lot. Zijn dochters zijn bang alleen te vallen als hij zou sterven, dus...

Ik heb dat ook gelezen. Paul, dat is...

MINTJENS

Incest!

VANDERSTUKKEN

Paul, jij bent een duivel, maar daar zit muziek in! Jij bent een inspiratiebron. Nu ben ik weg.

MINTJENS

Nu weet je hoe je moet brevieren.

Vanderstukken loopt verder in de richting van de coulissen, het licht dooft en Vanderstukken verschijnt opnieuw vanuit de coulissen, gaat op het podium staan voor een reling. Voor hem staat een standaard waarop hij de maat slaat. In de zaal bevinden zich her en der de 4 scholieren.

6de scène

VANDERSTUKKEN

We nemen ons zangboek bij het Gloria.

Uit zijn boekentas neemt hij zijn zangboek en een liniaal.

Gregoriaans weerklinkt en Vanderstukken doet mee.

...

Stop maar al.

Ik zou het op prijs stellen dat iedereen meedoet. En als het jullie niet aanstaat, dan doen we er na vijf over twaalf nog tien minuten bij.

Leerling1 Dirk Vanbeselaer lacht.

VANDERSTUKKEN

Jij daar!

Leerling1 draait zich om.

VANDERSTUKKEN

Jaja, jij! Je moet je niet omdraaien. Je bent gewaarschuwd.

We beginnen opnieuw.

Gregoriaans weerklinkt.

Vanderstukken slaat met zijn liniaal op de standaard.

Stop! Ik word het beu. Kom er maar uit.

Als ik tot daar moet komen!

Jij met je rode pullover, naar beneden.

LEERLING2 Luc Vanopdorp

Maar ik heb niks gedaan.

VANDERSTUKKEN

Dan is dit voor de keren dat je wel iets doet. Laat me niet wachten.

Duurt het nog lang?

LEERLING2

Tegen de toeschouwers

Waarom zou ik gaan?

VANDERSTUKKEN

Ik blijf het niet zeggen. Hier!

LEERLING3 Paul Verschwijfelt

Komaan, Luc, ga!

Leerling2 gaat naar Vanderstukken.

VANDERSTUKKEN

Handen!

LEERLING2

Wat bedoelt u, meneer?

VANDERSTUKKEN

Versta jij geen Vlaams?

Handen open.

Vanderstukken tikt hem op zijn handpalmen.

LEERLING2

Au! Au!

VANDERSTUKKEN

Je kunt naar je plaats. We maken ons klaar.

Begint met het kruisteken:

In de naam van...

Licht dooft.

7de scène

Het decor is verdeeld in 6 kamers: kamer1: Devos, kamer2: Mintjens, kamer3:

Vanderstukken, kamer4: Vanvilvoorde, kamer5: Terwinkel, kamer6: Degroot.

Op de kamerdeuren de naam van de priester-leraren. Werken met plateaus?

Kamer4 verlicht

VANVILVOORDE

Zit achter zijn schrijfmachine, opent zijn Homeros en bladert...

Ik had Odysseus willen zijn. 'k Heb het: Odyssee en Kirke. Wat een poes!

...

Vers 337 tot...

Leest

Dat moet gaan. Ik geef wat woorden erbij... niet te veel. Ze moeten heel wat kunnen afleiden uit de context.

... jij die van mijn mannen zwijnen maakte in je woning, en mij nu zelf hier houdt en met sluwe plannen lokt naar je slaapkamer te gaan en met je te vrijen, om mij, als ik mij uitgetekend heb...

Je zou al voor minder een erectie krijgen!

...

Oh, leid me niet in bekoring. Tot vers... 351.

Nu nog de Griekse tekst... en het examen Griekse vertaling is klaar.

Licht dooft.

Kamer2 verlicht

MINTJENS

Ik geef liever wiskunde dan godsdienst. 2 uren godsdienst! En ik kan het niet parallel geven.

'k Moet een fulltime hebben... en ik ben priester.

Eens lezen wat ik morgen ga geven.

Flirt

Flirt is: oppervlakkig, verliefd gedoe, zonder ernstige ondergrond en in flirt is iets lelijks,
vooral als het bewust gebeurt. Bewust aantrekken en weer afstoten, bewust spelen met de
mogelijk wèl ernstige gevoelens van een meisje, is onwaardig!

Denkt even na.

Ernstige gevoelens! En als dat een hoer is!

...

Flirt is: knollen voor citroenen verkopen.

Flirt is: een mooi instrument vals bespelen.

...

Mijn onderbroek wordt weer te klein.

...

Flirt is... majesteitsschennis, want de ware liefde is van koninklijken bloede!

...

Hoe moet ik ze dat uitleggen? Niet met de stelling van Pythagoras!

Degroot, die kan er iets van maken. Hij heeft de Gregoriana in Rome gedaan.

Licht dooft.

Terwinkel gaat naar kamer3 Vanderstukken.

Vanderstukken opent de deur op een kier. Rood licht.

VANDERSTUKKEN

Ja, collega, je komt ietwat ongelegen.

TERWINKEL

Problemen met de elektriciteit?

VANDERSTUKKEN

Neenee, ik ben iets aan het uittesten. Experiment!

Verbazing bij Terwinkel

TERWINKEL

't Is voor het volgende. Kun jij morgen mijn bewaking aan de wc's overnemen? Ik moet even
naar het ziekenhuis.

VANDERSTUKKEN

Geen probleem: de wc's. Toch niks ernstigs?

TERWINKEL

Neenee.

VANDERSTUKKEN

Je kan op me rekenen. En laat me nu even met rust.

TERWINKEL

Bedankt, Sylvain

Deur wordt gesloten.

Waar is die Vanderstukken mee bezig? Natuurlijk. Hij geeft natuurkunde, elektriciteit.

Ohm, ampère, volt, weerstand. Ieder zijn vak.

Licht dooft.

8ste scène

Directeur Devos richt zich tot zijn collega's en de onderwijzers van de basisschool.

Komen al pratend op het podium waar voldoende stoelen staan. Roger Desmedt heeft een tic nerveux: hij knipoogt.

DEVOS

Met een flair om te tonen dat hij directeur van het grote college is.

Collega's, beste meesters van de lagere school. Niet zo vaak roep ik het hele college samen.

Daar is een reden voor. Het college barst zowel in de basisschool als in de humaniora uit zijn voegen. En het kan niet dat we bij de pakken blijven zitten. Ik heb contact gehad met het bisdom dat zijn licht op groen heeft gezet om te bouwen.

VANVILVOORDE

Directeur, het college wordt een baken in de regio.

DEVOS

Laten we niet te vlug van stapel lopen. Maar voor ik verder ga, stel ik even onze onderwijzers uit de lagere school voor. Ook zij zijn betrokken partij in ons bisschoppelijk college.

Roger Desmedt, onderwijzer van het zesde studiejaar.

TERWINKEL

Directeur, mag ik even onderbreken? Niet studiejaar, maar leerjaar.

MINTJENS

Tot Terwinkel

Vind jij je niet belachelijk?

DEVOS

Geen discussie. Collega Terwinkel, iedereen zegt studiejaar.

TERWINKEL

Arm Vlaanderen! Maar gaat u verder, directeur.

DEVOS

Dat was ik ook zinnens. Naast Roger Desmedt zit Sus Vanachter, onderwijzer van het vijfde. Ik vermijd met opzet leerjaar. Sus is niet alleen onderwijzer, maar tevens leider van het bekende cabaretgezelschap 'De Hartjes'. En dan is er ook de duvel doet al van ons lager onderwijs: Gust De Cloet.

DESMEDT

Knipoogt

Geef Caesar wat Caesar toekomt. Wie zijn onze collega's uit het middelbaar?

TERWINKEL

Collega's? Is dat niet wat te voortvarend?

DEVOS

Iedere leerkracht geeft les en voedt op, Alfred Terwinkel. Zo, dan ben jij voorgesteld. Willen de volgende collega's bij naamafroeping opstaan? Terwinkel geeft Nederlands.

VANVILVOORDE

Luc, maak er nou geen zottekesspel van!

DEVOS

Dit was Filip Vanvilvoorde, leraar Grieks. Wie hebben we dan? Sta op en zeg je naam.

VANDERSTUKKEN

Ik ben Sylvain Vanderstukken, leraar wetenschappen, en voorbereider van religieuze vieringen.

DEGROOT

Dat is juist. Maar overdrijf jij soms niet, collega Vanderstukken?

DEVOS

Die discussie wordt niet gevoerd. Jullie hoorden: Jan Degroot, leraar godsdienst.

MINTJENS

Mijn naam: Paul Mintjens, leraar wiskunde.

Terwinkel kucht.

VANDERSTUKKEN

Wij zijn allen priester-leraren. En tot hiertoe zijn we allen gelijk.

VANVILVOORDE

Kunnen we nu eindelijk beginnen?

DEVOS

Het bisdom gaat het college uitbreiden. Maar daarvoor vraagt het ook aan onze collegegemeenschap van hoog tot laag een inspanning. Ik dacht aan een leuke ontspanning.

VANDERSTUKKEN

Directeur, mag ik vertrekken. Ik heb nog iets heel belangrijks te doen. Als ik op tijd klaar ben, ziet u me terug.

VANVILVOORDE

Haast je niet, collega, ik hou je op de hoogte.

DEVOS

Ga nu maar.

VANDERSTUKKEN

Bedankt allebei.

Licht dooft.

9de scène

Vanderstukken haalt uit zijn tas een noveenkaars met Maria op en gaat zijn kamer binnen.

Zet de kaars op een tafeltje en steekt ze aan, en tevens het rode licht. Terwijl hij de outfit van een bisschop uit een valies neemt, danst hij zwoel en bidt luidop.

VANDERSTUKKEN

Maria, gij zijt volkomen schoon en er is geen bezoedeling in u, o onbevleete duif, o geliefkoosd schepsel van God! Wat zijt gij schoon, o mijn welbeminde! Wat zijt gij schoon, o onbevleete Maagd, o allerzoetste en allerbeminnelijkste Maria! Negen dagen lang bid ik negenmaal Wees gegroet.

Neemt mijter en staf.

Maak van mij een bisschop. U zult er geen spijt van hebben.

Wees gegroet, Maria...

Waar is mijn foto? Ik ben onlangs nog getrokken door de schoolfotograaf, een mooie man.

Hijzelf is me mijn foto komen overhandigen.

...

Ha, hier ben je, toekomstige bisschop. Men zal versteld staan.

Plaats zijn foto goed zichtbaar met kaars ervoor.

Wees gegroet, Maria...

Licht dooft.

10de scène

DEVOS

Jullie zien, collega's, dat er door Gust De Cloet en mij al heel wat werk verzet is.

Samen met onze prefect bespeel ik het middelbaar, en Gust neemt het lager onderwijs voor zijn rekening.

DEGROOT

Wij zullen ook met plezier meewerken. Dat wil ik gezegd hebben.

MINTJENS

Misschien een tombola organiseren. Dus moeten er loten worden verkocht...

DE CLOET

En een bonte avond is met De Hartjes.

TERWINKEL

Ik ben benieuwd! Zijn er ook liedjes van Duitse operettes?

DEVOS

Alfred is germanist Nederlands-Duits. Dat verklaart veel.

DEGROOT

De studiezaal wordt één grote bar en de lerarenkamer een bodega. Dat wordt...

VANACHTER

Directeur, maar hoe heet het grote feest? Dat hebt u nog niet gezegd!

DEVOS

Baksteenfeesten. Rode lotjes in de vorm van een baksteen. Ieder lot kost vijf frank. In een boekje zitten 10 lotjes. De verkoper krijgt het witte lotje als hij het hele boekje heeft verkocht.

DE CLOET

Er is nog heel wat werk voor de boeg: er moeten stoelen worden gehuurd, palmiers om er alles feestelijk te doen uitzien... o ja, prijzen moeten verzameld worden...

VANVILVOORDE

Wanneer zijn de feesten?

DEVOS

November - december denk ik.

DEGROOT

Vergeet geen drank te bestellen, want een café zonder bier?

TERWINKEL

Is er muziek? Mag er gedanst worden?

MINTJENS

Ik dans met jou, Alfred Terwinkel.

DEVOS

Muziek verzacht de zeden.

Vanderstukken komt binnen.

VANDERSTUKKEN

En?

DEVOS

Filip zal je alles uitleggen. O ja, Sylvain, jij hebt altijd de tuin verzorgd, inzonderheid de vogels.

De tuin wordt opgeofferd voor de uitbreiding.

VANVILVOORDE

Misschien kan je op zoek gaan naar eventuele vogelliefhebbers?

VANDERSTUKKEN

Wie interesseert vogelen niet?

TERWINKEL

Het meervoud van substantieven is even belangrijk als wetenschappen, Sylvain!

VANDERSTUKKEN

Wanneer moet de tuin opgeruimd zijn?

DEVOS

De bouwaanvraag is goedgekeurd. Dat heeft de architect van het bisdom me bevestigd. De onderhandelingen met de aannemer zitten in de slotfase. Collega Vanderstukken, maak zo snel mogelijk werk van de ontruiming!

DEGROOT

Genoeg werk voor de boeg, Sylvain.

TERWINKEL

Onze school floreert.

DEGROOT

Maar ik heb toch wel een bedenking.

DEVOS

En die is?

DEGROOT

Waarom is alles stilgehouden tot nu?

MINTJENS

Een terechte vraag, directeur.

TERWINKEL

Ik sluit me aan bij mijn collega.

DEVOS

Dat doet me plezier. Onze twee priester-kemphanen lijken hun strijdsporen begraven te hebben.

lacht

MINTJENS

Toch even.

VANVILVOORDE

Luc, waarom hebben wij de plannen nog niet gezien?

DEGROOT

Komen er specifieke vaklokalen bij?

VANDERSTUKKEN

De evolutie in de wetenschappen is haast niet meer bij te houden.

TERWINKEL

Is er ook gedacht aan typische taalklassen?

VANVILVOORDE

Inspraak is voor het bisdom een meer dan vreemd woord. Het is wel het voetvolk dat het moet doen.

VANDERSTUKKEN

Een nieuwe bisschop laat misschien een andere wind waaien!

Stilte

DEVOS

U weet iets meer?

DEGROOT

Mysterie! Mysterie!

TERWINKEL

Gods wegen zijn ondoorgrondelijk.

VANVILVOORDE

Surtout die van het bisdom!

Licht dooft.

11de scène

MINTJENS

Ik zou zo graag een kanarievogel hebben. Een mannetje, Jan.

DEGROOT

En die kunnen pijpen!

MINTJENS

Daarom precies.

DEGROOT

Zitten er ook vinken in de volière?

MINTJENS

Kom, we gaan naar collega Sylvain.

DEGROOT

Hoe mooier de vogel, des te klankrijker...

MINTJENS

Het pijpen!

DEGROOT

Je haalt het woord uit mijn mond. Hoe we mekaar aanvoelen!

MINTJENS

Vlug. Wie eerst komt, eerst maalt.

12de scène

Ze kloppen aan en horen Händel: Alleluja.

DEGROOT

Een wetenschapper die van klassieke muziek houdt!

MINTJENS

Een wonder. Sylvain Vanderstukken is niet te schatten.

De deur gaat open op een kier. Rook en rode gloed verschijnen.

DEGROOT

Wat is hier aan de hand?

De deur gaat helemaal open. Vanderstukken verschijnt in bisschoppelijk ornaat en op rolschaatsen.

Degroot en Mintjens wijken, kuchen.

VANDERSTUKKEN

Op de tonen van Händel over het podium

Kniel.

MINTJENS

Sylvain, scheelt er iets?

Vanderstukken begint te zegenen.

VANDERSTUKKEN

De triomf van het Rijke Roomse Leven.

DEGROOT

Je lijkt wel buiten je zinnen. Meneer Vanderstukken, hallo!

VANDERSTUKKEN

Een bisschop spreek je aan met 'monseigneur'!

MINTJENS

Kom tot jezelf!

VANDERSTUKKEN

Onder mijn kromstaf zal het goed wonen zijn.

DEGROOT

Doe niet dwaas.

VANDERSTUKKEN

Wie afdwaalt, vang ik opnieuw. Ik kies, ik selecteer, ik ben de uitverkorene. En iedereen zal het geweten hebben.

DEGROOT

Ga rustig naar je kamer en rust. Het zal je goed doen. Iedereen heeft het goed met je voor.

MINTJENS

Sylvain, daar is de deur. Allez vooruit!

Vanderstukken terug naar kamer. Deur dicht.

DEGROOT

En zeggen dat we hem kwamen opzoeken voor een vogeltje!

MINTJENS

Muizenissen! Mijn gedachten verzetten, Jan. Wat we gezien hebben, blijft onder ons.

Ik ga brevieren.

13de scène

Devos loopt over het podium al brevierend en kruist Mintjens.

DEVOS

Prachtig weertje om te brevieren, vind je niet collega?

Mintjens hoort zijn collega niet, leest luidop.

MINTJENS

Zo komt het dat een man zijn vader en zijn moeder verlaat en zich zo aan zijn vrouw hecht, dat zij volkomen één worden. Zij waren beiden naakt, maar zij voelden geen schaamte voor elkaar.

DEVOS

Interessant, Paul.

MINTJENS

O, directeur, ik heb de verdomde neiging zo op te gaan in...

DEVOS

Heb jij nooit de behoefte gehad... ik zal het anders formuleren: ben jij ooit verliefd geweest op een meisje?

MINTJENS

Luc, ik ben nooit verliefd geweest op een vrouw. Mijn roeping lag dus voor de hand.

DEVOS

Ik hoorde je Genesis 2:24 debiteren.

MINTJENS

Het priesterschap is een sacrament. Ik heb de bewuste keuze gemaakt om ongehuwd door het leven te gaan.

DEVOS

Het was dus voor jou makkelijk om tot priester gewijd te worden?

MINTJENS

Ik leef nog altijd kuis.

DEVOS

Kuisheid is een vreselijk woord. Meer en meer raak ik ervan overtuigd dat de mens niet gemaakt is om alleen te blijven.

MINTJENS

Wil je me excuseren, Luc. Dit is het enige moment vandaag dat ik tijd heb voor de brevier. Er ligt nog een heleboel overhoringen te wachten op correctie.

DEVOS

Nog even, Paul. In het Lucasevangelie: 7, 1 tot 10 wordt gezegd dat de honderdman erg gesteld was op zijn jonge slaaf...

MINTJENS

Waar wil jij naartoe? Ik heb altijd kuis geleefd. Is dat duidelijk? En nu moet ik gaan.

Devos ziet zuster Laetitia en heeft geen aandacht meer voor Mintjens.

14de scène

DEVOS

Sluit zijn brevier. In zichzelf

Brevieren zal niet meer voor vandaag zijn.

Loopt op Laetitia toe en wil haar bijna omarmen. Mintjens kijkt.

Zuster Laetitia! Wat ben ik blij dat je terug bent!

LAETITIA

Ik voelde dat dit mannenbastion een vrouw nodig heeft.

DEVOS

Zeg dat niet te luid. De meeste priester-leraren euh...

LAETITIA

Wat wilt u zeggen, directeur?

DEVOS

Niks. Hoe is het afgelopen in Leuven, met uw doctoraat?

LAETITIA

De grootste onderscheiding.

DEVOS

Van harte gefeliciteerd. En nu geef ik u een zoen!

LAETITIA

Kijkt om zich heen.

Een priester die een non kust!

DEVOS

Dit is een uitzonderlijke gelegenheid. De meeste priester-leraren geven op dit moment les.

Waar ging je doctoraat ook weer over?

LAETITIA

Zuid-Nederlandse immigratie is welvaart voor de Republiek. En ik heb nog een nieuwtje.

Vanvilvoorde verschijnt.

15de scène

DEVOS

Filip, kijk eens wie hier terug is!

VANVILVOORDE

Zuster Laetitia! Ik heb vanmorgen in de sacristie nog gedacht...

Op het podium verschijnt leerling Dirk ietwat slordig gekleed en zonder das!

Hela, jij daar, kom eens hier. Waar ga jij naartoe? Naar...

Naam?

DIRK

Dirk Vanbeselaer.

VANVILVOORDE

Klas?

VANBESELAER

Laatste jaar wetenschappelijke A.

VANVILVOORDE

Jij bent niet verzorgd: jij bent naakt.

VANBESELAER

Wat bedoelt u, meneer?

VANVILVOORDE

O, meneer verstaat me niet.

Begint de knoopjes van zijn toog boven de singel te tellen.

Tegen morgen: één, twee, drie, vier, vijf, zes... bladzijden stellingen van analytische meetkunde.

VANBESELAER

Maar meneer!

VANVILVOORDE

Ik kan nog verder tellen. Onder mijn singel zijn er nog meer knoopjes.

VANBESELAER

Meneer de prefect, wilt u me zeggen waarom ik naakt ben?

VANVILVOORDE

Een collegeleerling draagt een das. Punt uit. Ga maar.

Vanbeselaer verdwijnt.

DEVOS

Filip, is dat niet wat overdreven? Zijn vader is één van de grote weldoeners van de school.

VANVILVOORDE

Ik ben prefect, Luc. Ondermijn mijn gezag niet!

16de scène

LAETITIA

U hebt aan mij gedacht, meneer prefect.

VANVILVOORDE

De aanleiding weet ik niet meer.

DEVOS

Zuster Laetitia is voor haar doctoraat geslaagd met de grootste onderscheiding.

VANVILVOORDE

Steekt voorzichtig zijn hand uit.

Proficiat, zuster.

LAETITIA

Jammer genoeg zal ik niet lang meer op het college zijn. Ik word docente in de faculteit

Wijsbegeerte en Letteren.

DEVOS

Toe maar! En wat ga je doceren?

LAETITIA

Dat wordt nog beslist op de faculteitsraad.

DEVOS

En hoe word je dan genoemd? Professor zuster Laetitia of Professor Valerie Dumont ?

LAETITIA

lacht

Voor u, directeur : Valerie Dumont. Verder weet ik het niet.

VANVILVOORDE

Eigenlijk zouden we die promotie moeten vieren.

DEVOS

Dat lijkt me nogal wieses. Volgende week woensdag op mijn kamer. Dat kan? *De anderen knikken*

We zijn dan wel niet doctor in de... maar we kunnen misschien onze Vlaamse vertalingen van onze klassieke auteurs aan de germaniste voorleggen!

LAETITIA

U wilt beiden een goede beurt maken? *De anderen glimlachen.*

VANVILVOORDE

Hoe laat? Ik moet de zondag daarop in de parochiekerk preken over de Onbevleete Ontvangenis.

DEVOS

En de zaterdag voor je Onbevleete Ontvangenis zijn het onze Baksteenfeesten! Alle leraren moeten daar aanwezig zijn.

LAETITIA

Onbevleete Ontvangenis! Dat is niet eenvoudig.

VANVILVOORDE

Volgens de pastoor van mijn parochie komt de vicaris voor het onderwijs luisteren.

LAETITIA

Bereid je dan maar goed voor. Zit er promotie aan te komen?

VANVILVOORDE

Maar nee, ik wil als collegeleraar een goed figuur slaan.

LAETITIA

Onbevleete Ontvangenis... biologisch? Niet gewoon!

VANVILVOORDE

Voor alle duidelijkheid: ik blijf leraar.

DEVOS

Tot de bisschop het behaagt...

VANVILVOORDE

Overschot van gelijk: bisdommelijke wegen zijn... Hoe laat?

DEVOS

Halfacht?

VANVILVOORDE

Wie nodigen we nog uit? Ik zorg voor de hapjes.

DEVOS

We houden het beperkt. De andere collega's zitten in hun eigen wereld.

LAETITIA

Ja, nu u het zegt! Ik had zo m'n...

Licht dooft.

17de scène

Achter kathedraal staat Vanderstukken met zangboek en liniaal. Leerlingen onder het publiek.

VANDERSTUKKEN

Zingt

Credo in unum Deum.

Stilte

Willen jullie invallen?

VANOPDORP

Beng!

VANDERSTUKKEN

Wie was dat?

VANOPDORP

Ikke, meneer.

VANDERSTUKKEN

Kom maar naar voren.

...Naam?

VANOPDORP

Dat weet u toch, meneer?

VANDERSTUKKEN

Moet ik het eruit sleuren?

VANOPDORP

Luc Vanopdorp.

VANDERSTUKKEN

Wat voor een onbeleefde boer ben jij eigenlijk? Jij komt niet uit de stad maar van een dorp!

Je familienaam zegt genoeg.

Lacht met eigen humor.

VANOPDORP

Wat heeft dat ermee te maken?

VANDERSTUKKEN

En dat blijft maar de onbeschofterik uithangen!

Kom maar tot bij mij. Handen open.

Op het moment dat Vanderstukken met liniaal wil slaan, trekt Vanopdorp terug en lacht.

Jij blijft niet lachen.

Vanderstukken neemt hem bij de oren en duwt hem richting coulissen.

Dat doen we met addergebroed! En nu had ik graag dat je invalt.

De bel gaat.

't Zal voor volgende week zijn. En rustig naar buiten. In stilte heb ik gezegd!

Vanderstukken verdwijnt.

Licht dooft

18de scène

DEVOS

Collega Vanderstukken, heb jij een minuutje?

VANDERSTUKKEN

Directeur, niet te lang, want ik moet nog naar het slachthuis. Er is mij een kop van een stier beloofd.

Devos lacht.

Je moet daar niet mee lachen. Ik ga in de les biologie de schedel ontvlezen. Dat is wat anders dan verhaaltjes vertalen, he!

DEVOS

Antieke cultuur, Sylvain. Maar ter zake.

Ik heb een telefoontje gehad van de ouders van Luc Vanopdorp. Die nemen het niet dat hun zoon voor de hele groep belachelijk wordt gemaakt en dat je handtastelijk wordt.

VANDERSTUKKEN

Iedere week, directeur, moet ik de leerlingen van het college Gregoriaans leren zingen. Als ik

niet streng ben, dan wordt er met me gedweild.

DEVOS

Ik begrijp dat, maar dat zijn wel jonge mensen. Behandel ze met respect. Doe anderen niet aan waarover jezelf verontwaardigd zou zijn, als je dat zelf zou moeten ervaren.

VANDERSTUKKEN

Alleen gevonden?

DEVOS

Wees niet zo agressief. Ik ken nog wel iets meer dan de verhaaltjes van Ovidius. Ik heb een Atheense redenaar geciteerd: Isokrates.

VANDERSTUKKEN

Dwepen met, dat kan iedereen. Wees eens origineel.

DEVOS

Ik ben directeur van dit college en ik eis dat u me respecteert. Wat gaat er gebeuren als men zich tegen u keert?

VANDERSTUKKEN

Ik bepaal wat er in de zangstond gebeurt. Duidelijk?

DEVOS

Een verwittigd man ...

VANDERSTUKKEN

Alweer niet origineel!

Licht dooft.

19de scène

Kamer van Devos

VANVILVOORDE

Ik ben de eerste?

DEVOS

Schoon volk laat op zich wachten.

VANVILVOORDE

Hapjes heb ik niet bij me, maar ik heb pralines van Leonidas.

DEVOS

Dat was die aanvoerder bij de slag bij Thermopylae.

VANVILVOORDE

Amai! Ik sta in bewondering. Pak aanstonds maar uit met je eruditie!

DEVOS

Heb jij je vertalingen van Aristophanes bij je?

VANVILVOORDE

Niet alles! Op dit ogenblik ben ik bezig met Lysistrata. En daar wil ik wel iets van voorlezen.

DEVOS

Zou jij dat wel doen als Laetitia er is?

VANVILVOORDE

Je zegt er zo wat! Dat is een non, he! Als die preuts is?

DEVOS

Vroeger, he, en dat is heel lang geleden waren die nonnenkloosters eigenlijk bordelen.

VANVILVOORDE

Jij hebt precies meer gelezen dan ik. Daar moet ik het fijne over weten.

DEVOS

Bij mijn weten is daar op het seminarie nooit college over gegeven. *Lacht*

Zuster Laetitia verschijnt.

LAETITIA

Goedenavond, Zeereerwaarde Heer directeur en Weleerwaarde Heer. Er is een onderscheid!

DEVOS

Plechtig

Zuster Laetitia, wees welkom bij de directeur van dit wijd en zijd bekende college.

VANVILVOORDE

Zuster Laetitia, goedenavond bij de twee classici.

LAETITA

We gaan toch gewoon doen? *De anderen knikken.* Vanavond ben ik voor jullie Valerie.

DEVOS

Dan is meteen het hek van de dam, zoals ze in Holland zeggen. Ik ben Luc, en dat is...

VANVILVOORDE

Filip.

Gaan met z'n drieën naast elkaar zitten. Laetitia in het midden.

DEVOS

We zullen hier zitten. Ik zorg voor drank. Valerie, wat drink jij?

LAETITIA

Ik heb voor de gastheer een kleine attentie. Asjeblieft.

Devos open het pakje.

DEVOS

De vorm verraaft zich. Geen sigarenkistje.

Wauw! Niets is zoeter dan Eros: de 25 mooiste liefdesgedichten van Griekse en Romeinse dichters.

VANVILVOORDE

De universiteit kende alleen Sappho.

DEVOS

Een heel semester!

Bedankt, Valerie. Een verrijking!

LAETITIA

't Zal wel zijn. Iedere avond je even vermeien, vul zelf maar aan.

DEVOS

En wat drink je daarbij, Valerie?

LAETITIA

Een glas rode wijn, asjeblieft. Een pastoor, ja, ik weet dat je dat niet bent, een pastoor...

VANVILVOORDE

Dat zegt ze om je te plagen, Luc.

LAETITIA

Een pastoor heeft altijd de beste wijn in zijn kelder.

DEVOS

Op mijn slaapkamer. En jij, Filip?

VANVILVOORDE

Heb jij in je bar iets sterkers?

DEVOS

Ja, cognac, whisky, jenever...

LAETITIA

Toe maar!

VANVILVOORDE

Een klein cognacje.

LAETITIA

Want een grote ga je niet krijgen!

Lachje

Luc, jij woont hier wel mooi.

DEVOS

Ik hou van sfeer, gezelligheid...

LAETITIA

Romantiek.

VANVILVOORDE

Wie niet? Volgende keer moet je eens bij mij komen?

Devos bedient iedereen.

DEVOS

Kom eens naar mijn kamer.

Laten we klinken op de promotie van Valerie en op ons allen.

Gezondheid!

Laetitia kijkt Devos in de ogen.

VANVILVOORDE

kijkt even rond, staat op

Je hebt hier ook een mooi uitzicht. *Devos en Laetitia glimlachen naar elkaar.*

Licht dooft.

20ste scène

In het midden Laetitia geflankeerd door Devos en Vanvilvoorde

DEVOS

Valerie, hoe is de verdediging van je doctoraat verlopen?

LAETITIA

Uitstekend, Luc. Mijn promotor heeft me goed ingeleid. Daarna heb ik het academische publiek een uiteenzetting gegeven over de 17de-eeuwse immigratie in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

VANVILVOORDE

Een mondvoll! Maar ga verder, zuster.

LAETITIA

Valerie voor de vrienden. Ja, en dan werden er vragen gesteld door professoren. Maar laten we het gezellig houden. Genoeg over mijn promotie.

DEVOS

Het betekent wel, dat jij ons, het college, binnen afzienbare tijd zult verlaten.

VANVILVOORDE

En je bent hier nog maar pas.

DEVOS

Hoe dan ook: we gaan je echt missen.

LAETITIA

We gaan niet flauw doen, Luc. Tijd brengt raad.

Als ik me ons vorige gesprek nog goed herinner, zijn jullie beiden bezig aan een vertaling van een klassiek oeuvre. Filip?

VANVILVOORDE

Als leraar Grieks vertaal ik Aristophanes. Ik heb niet alle vertalingen meegebracht.

DEVOS

Lieve mensen, vergeet ook eens niet te drinken. Proost!

Om aan te vullen. Ik neem Ovidius onder handen.

LAETITIA

Luc, Filip was wel aan 't woord. Jij hebt hem onderbroken.

DEVOS

Tempus fugit.

LAETITIA

Maar de avond is nog lang. Wie weet, wat er nog allemaal ter sprake komt?

VANVILVOORDE

Op dit moment ben ik bezig aan het toneelstuk Lysistrata.

LAETITIA

D'r staat me iets van voor. Dat is een Atheense vrouw die een einde wist te maken aan een lange oorlog door een meer dan belangrijk wapen in de strijd te gooien.

DEVOS

Een katapult! *lacht*

LAETITIA

Geloof het maar, dwaasje!

VANVILVOORDE

Luc! Luc! Luc!

DEVOS

Ik volg niet.

LAETITIA

Je veinst, Luc! Lees iets voor, Filip.

VANVILVOORDE

De Atheense vrouwen zijn het beu dat hun mannen voortdurend op het slagveld zitten.

Ik lees voor uit hoofdstuk 9. Het is een gesprek tussen Lysistrata en twee vriendinnen: Myrrine en Kleonike.

Nu dacht ik gisteravond bij mezelf: ik ga enkele zinnen in drievoud overtypen.

DEVOS

Ik vind het spannend. Wat ben je van plan, Filip?

LAETITIA

We gaan even met z'n drieën toneel spelen.

VANVILVOORDE

Deelt de miniscripts uit.

Kies maar een rol. Wie speelt Kleonike?

Devos steekt zijn vinger op.

LAETITIA

Ik speel Lysistrata.

VANVILVOORDE

Ik pak ons Myrrine.

DEVOS

Kleonike: Ook mij schijnt het goed een einde te maken aan de oorlog. Maar hoe is dat mogelijk? Hoe kunnen wij dat doen, aangezien wij vrouwen zijn?

Heb jij een plan?

LAETITIA

Lysistrata: ik zal het zeggen. Ik hoef niet te zwijgen. Als wij werkelijk van plan zijn de mannen te dwingen in vrede te leven, dan moeten wij ons onthouden van...

VANVILVOORDE

Myrrine: Waarvan? Zeg wat je in gedachten hebt.

LAETITIA

Lysistrata: Zullen jullie doen wat ik opdraag?

VANVILVOORDE

Myrrine: Wij zullen alles doen wat jij opdraagt.

LAETITIA

Lysistrata: Welnu, wij moeten ons onthouden van de dingen van Aphrodite.

VANVILVOORDE

Myrrine: Ik kan dat wat jij zegt, niet doen, Lysistrata.

DEVOS

Kleonike: Ik ook niet. Draag me op door het vuur te lopen. Dat zou ik liever willen doen dan me onthouden van...

LAETITIA

Zal ik aan vullen, Luc? *Luc knikt*

Seks!

VANVILVOORDE

Mag ik verder?

LAETITIA

Het wordt spannend!

LAETITIA

Lysistrata: Myrrine, hoe zit het met jou?

VANVILVOORDE

Myrrine: Ook ik zou liever door het vuur willen lopen. Nee, bij Zeus, ik kan het niet.

LAETITIA

Lysistrata: Kan dan geen enkele vrouw doen wat ik opdraag? Zo zouden we de zaak nog kunnen redden.

DEVOS

Kleonike: Het is voor ons moeilijk zonder seks te slapen. Maar het is nodig dat we een einde aan de oorlog maken en vervolgens in vrede leven. Ik kan het met je eens zijn.

LAETITIA

Ik heb ooit nog Latijnse uitdrukkingen of zegswijzen geleerd.

Luc, als ik me vergis, corrigeer me. Nihil humani mihi alienum est.

Niets menselijks is me vreemd. Nu horen jullie het eens van een vrouw.

DEVOS

Dat belooft! *Devos en Laetitia bekijken elkaar.*

VANVILVOORDE

Moet ik nog verder gaan?

DEVOS

Onze zinnen wordt een halt toegeroepen.

LAETITIA

We kunnen ons onmogelijk losmaken van ons lichaam.

Wat ik wel moet zeggen, Filip. Het is erg vlot vertaald. Dat is een stuk dat zal worden opgevoerd.

Vandaag, morgen... het is van alle tijden.

DEVOS

Oorlog!

LAETITIA

Luc!

Licht dooft.

21ste scène

DEVOS

Ik heb het warm.

LAETITIA

Gelukkig dat je geen vis bent! *lach*

VANVILVOORDE

Laten we nog eens het glas heffen. Ça douçit les mœurs. Ik had een oom die erg graag

Frans sprak.

DEVOS

Klassieke en moderne humaniora... algemene vorming.

LAETITIA

Dan ga ik ervan uit dat je die Franse zin van Filip verstaat!

DEVOS

Dat verzacht de zeden. Maar of je douçit met een c cedille schrijft?

LAETITIA

Ik ben al tevreden.

Luc glimlacht.

VANVILVOORDE

Goed zo! En willen we nu overgaan naar onze Romeinse vriend?

Geen reactie van Devos

Luc, je Romeinse vriend?

DEVOS

Euh... ik was even met mijn gedachten weg.

LAETITIA

Vermoedelijk een drukke dag gehad!

VANVILVOORDE

Zoals ik bezig ben met Aristophanes, werkt onze baas aan...

DEVOS

Ovidius. De Nederlandse Boekhandel die de reeks Klassieke Galerij onder haar bevoegdheid heeft, vroeg me vorig jaar of ik wou meewerken aan de vertaling van het oeuvre van Ovidius.

En ik heb daarop ja gezegd.

LAETITIA

Jij alleen?

DEVOS

Lieve meid, *toont zich gecharmeerd* we zijn met enkele classici om de zaak tot een goed einde te brengen.

22ste scène

Er wordt op de deur geklopt.

Devos is wat verveeld.

DEGROOT

O, excuseer, ik wist niet dat...

Dag zuster, en onze prefect is er ook, zie ik!

DEVOS

Ja, waarmee kan ik je helpen?

DEGROOT

Ik moet een les geven over de puberteit. Heb jij wat... euh...

DEVOS

Ik kan zo de boekjes nemen. Momentje.

...

Hier, een heel pak Huwelijk en huisgezin. Periodieke onthouding *Laetitia lacht*, Voorlichting,

Moederschap, Puberteit...

Ja, je mag die houden. Ik ga dat toch niet meer geven. Asjeblieft!

DEGROOT

Nog een gezellig samenzijn.

23ste scène

DEVOS

Waar waren we gebleven?

LAETITIA

Enkele classici... dat waren je laatste woorden.

VANVILVOORDE

Valerie, let goed op.

DEVOS

Ovidius heeft Metamorphosen geschreven. Het bestaat uit 15 boeken vol verhalen. En in een vergadering met de uitgeverij hebben wij het werk verdeeld.

LAETITIA

Ik herinner me nog Daedalos en Icaros.

VANVILVOORDE

Dat was een klassieker.

LAETITIA

Ga verder, Luc.

VANVILVOORDE

Valerie hangt aan je lippen.

DEVOS

Ik neem het 10de boek voor mijn rekening.

LAETITIA

En wat staat erin?

VANVILVOORDE

Ik zal de vraag anders stellen: wat heb je er al van vertaald?

DEVOS

Orpheus en Eurydice, Venus en Adonis, Jupiter en Ganymedes.

LAETITIA

Filip, ken jij het verhaal Jupiter en Ganymedes?

VANVILVOORDE

Jupiter, die kerel ken ik, maar Ganymedes? Vrij vertaald: ga je niet mee?

Lacht met zijn grapje

DEVOS

Eigenlijk vind ik je wel geestig, Filip.

LAETITIA

Je collega's, die kennen beslist het verhaal! *glimlach*

VANVILVOORDE

Ik niet. Laat horen, Luc.

DEVOS

De oppergod Jupiter of Zeus smoorverliefd op Ganymedes, de mooiste van de stervelingen. Hij ontbrandde in liefde voor de jongen toen hij hem een kudde schapen zag weiden op een berg.

De naam van de berg *kijkt naar Laetitia* ontgaat me.

LAETITIA

Wat ben jij poëtisch, Luc: ontbrandde in liefde...!

VANVILVOORDE

Organiseer eens een avond voor onze collega's die er vanavond niet bij zijn!

LAETITIA

Ik veins niet te kunnen volgen. Ik veins!

DEVOS

Het is een homo-erotisch verhaal. Nogal logisch dat dit verhaal in de humaniora niet bekend is.

VANVILVOORDE

En welk verhaal ligt nu ter tafel?

LAETITIA

Dat is niet poëtisch, Filip!

DEVOS

Pygmalion.

Er wordt op de deur geklopt.

24ste scène

LAETITIA

Ja, Luc, je bent directeur. Ze hebben je nodig.

TERWINKEL

Excuseer, dat ik stoort.

VANVILVOORDE

't Valt niet op!

TERWINKEL

Nu vrijdag, mag ik in de kapel aan het grote altaar de mis lezen?

DEVOS

Natuurlijk. Je weet wel dat iedere morgen aan het grote altaar Mintjens met zijn misdienaar staat?

TERWINKEL

Heel mijn klas zal aanwezig zijn. Kan jij niet regelen dat...

DEVOS

Ken jij dat verhaal van verworven rechten?

TERWINKEL

We gaan er geen scène van maken.

DEVOS

Sint-Job kent zijn volk!

TERWINKEL

Goed. In elk geval bedankt, directeur.

25ste scène

LAETITIA

Pygmalion. Mij zegt dat iets.

VANVILVOORDE

Ovidius heeft heel wat mythische verhalen verteld. Je moet ons helpen.

LAETITIA

Luc kan altijd aanvullen. Toen ik Engelse literatuur studeerde, leerde ik George Bernard Shaw kennen. En hij schreef de klassieke komedie Pygmalion. Vraag me niet in welk jaar. Ik vermoed begin 20ste eeuw. En nu laat ik het woord aan onze Luc.

DEVOS

Wel, Pygmalion is een Cypriotische prins die graag beeldhouwt. Hij heeft vrouwen zonden zien begaan. Daarom wil hij nooit trouwen. Hij blijft liever vrijgezel. Dagenlang werkt hij aan een ivoren beeld, een vrouwenbeeld. Op een dag wordt feest gevierd ter ere van Aphrodite.

VANVILVOORDE

D'r gaat wat gebeuren!

LAETITIA

Aphrodite! Vertel verder, Luc.

DEVOS

Bij het altaar van de godin van de liefde wenst hij dat de goden hem een vrouw geven. En liefst een die lijkt op zijn ivoren vrouw.

En nu neem ik mijn vertaling. Een gedeelte maar, vrienden.

LAETITIA

Ik kan mijn nieuwsgierigheid haast niet bedwingen!

VANVILVOORDE

Dat is interesse in de klassieke oudheid.

LAETITIA

Is van alle tijden.

DEVOS

Pygmalion bewonderde het beeld. Hij nam de liefdesgloed voor het nagebootste lichaam in zijn hart op.

LAETITIA

Mijn fantasie begint te werken.

VANVILVOORDE

En de gedachten zijn vrij!

DEVOS

Vaak brengt hij zijn handen bij het werk en betastte het om te zien of het een lichaam was of van ivoor. En nog steeds wilde hij niet bekennen dat het ivoor was. Hij gaf het kussen en dacht dat ze teruggegeven werden, hij sprak ertegen en hield het vast en geloofde dat zijn vingers de aangeraakte ledematen indrukken ...

Nu laat ik iets weg, anders wordt het vervelend.

LAETITIA

Jij verveelt niet. De manier waarop je je vertaling leest.

DEVOS

Het priesterschap is veeleisend.

VANVILVOORDE

Jagers gaan op jacht. En wij zitten in de biechtstoel.

DEVOS

Zodra hij terugkeert, gaat hij naar het beeld van zijn meisje en liggend op het bed gaf hij haar kusjes. Zij leek warm te zijn. Hij bracht er zijn mond weer bij en hij betastte met zijn handen haar borsten.

LAETITIA

Wie zou er niet dat beeld willen zijn?

VANVILVOORDE

Toch anders dan Lysistrata.

DEVOS

Het aangeraakte ivoor werd week en nadat hij de hardheid op de plaats aanraakte, week het voor zijn vingers...

Weet je: toen ik aan het vertalen was, kreeg ik...

LAETITIA

Hou ons niet in spanning.

DEVOS

Zoals Hymettische was door de zon smelt; en als de was door een duim is aangeraakt, wordt ze gebogen in vele vormen en nuttig gemaakt voor eigen gebruik.

VANVILVOORDE

Mooi vertaald. Wat een metafoor!

LAETITIA

De apotheose graag, als het enigszins kan.

DEVOS

Valerie!

Terwijl hij verstomd stond en door twijfel blij was en vreesde bedrogen te worden, betastte hij, weer verliefd, opnieuw met de hand zijn wensen.

LAETITIA

Wordt ongedurig

Laat mijn status verdwijnen.

VANVILVOORDE

Luc, zuster Laetitia raakt in trance.

DEVOS

Het was een lichaam! Haar aders klopten, aangeraakt door zijn duim.

Ik formuleerde zelfs zeer veel woorden waarmee ik Aphrodite bedankte. De maagd voelde de gegeven kussen, en ze werd rood.

VANVILVOORDE

Laetitia raakt meer en meer in vervoering.

Hopelijk wordt er niet op de deur geklopt. Dat zou pas jammer zijn bij het horen van de vertaling.

DEVOS

Die ik naar mijn hand zet.

Ze hief haar bange ogen naar het licht; en tegelijk met de hemel zag ze haar minnaar, mij.

Valerie!

LAETITIA

Wat een orgelpunt! Het summum!

Ik kan zo opgaan in iets.

VANVILVOORDE

En ik heb er dorst van gekregen!

Zorgt voor drank

DEVOS

Valerie, je leek wel op de middeleeuwse Hadewijch.

LAETITIA

Dat was wel mystiek van een ander gehalte.

VANVILVOORDE

Ik kan ook zo opgaan in een verhaal dat ik niet meer hoor wat er om me heen gebeurt.

DEVOS

Proost!

26ste scène

Op het scherm verschijnt de reproductie van Pygmalion en Galatea van Jean-Léon Gérôme.

LAETITIA

Proficiat, eerwaarde heren. Een mooie vrijetijdsbesteding.

VANVILVOORDE

Als ik een moment vrij heb, ben ik bezig. Ik heb heel wat woordenboeken ter beschikking, en niet alleen vertaalwoordenboeken. Ik heb ook al heel wat Nederlands bijgeleerd.

DEVOS

Wat Filip zegt, kan ik helemaal onderschrijven.

VANVILVOORDE

Ik gebruik ook Franse vertalingen.

Soms is het Grieks zo moeilijk dat een vreemde vertaling vaak de redding is.

LAETITIA

Een verrijking voor jezelf.

DEVOS

Alleszins. Schrijven is heerlijk, maar het blijft een eenzame bezigheid.

LAETITIA

Hoe bedoel je?

DEVOS

Nu hebben we beiden wat voorgelezen.

VANVILVOORDE

Jij, zuster, was meer dan een klankbord.

DEVOS

Maar daar beschikken we niet altijd over, over een klankbord.

LAETITIA

Je zou ook aan collega's kunnen vragen of ze eens willen luisteren.

VANVILVOORDE

Ja, datgene wat we nu hebben voorgelezen! Jij meent dat?

DEVOS

Engelen zijn van een andere kunne!

VANVILVOORDE

Wil jij daarmee zeggen dat onze collega's allemaal...

LAETITIA

Ik heb maar één woord nodig.

DEVOS

'k Heb hier een boek met niets anders dan reproducties. En wat heb ik daarin gevonden?

Toont het boek en tegelijkertijd de spot op de reproductie

LAETITIA

Fantastisch! Pygmalion en Galatea. En de schilder ?

VANVILVOORDE

Rubens !

LAETITIA

Dat zou kunnen.

DEVOS

Jean-Léon Gerôme.

VANVILVOORDE

Nooit van gehoord.

LAETITIA

Een andere benadering van Ovidius.

Licht dooft.

27ste scène

Degroot staat voor de lessenaar die naar de zaal is gericht. Vooraan 4 leerlingen

DEGROOT

Jongens, ik ga niet schriftelijk overhoren. De Baksteenfeesten staan voor de deur, en ik weet dat de meesten van jullie al na de lessen hebben meegeholpen aan de voorbereidingen ervan.

Ik wil jullie toch even laten samenvatten wat we de vorige les hebben gezegd over het begrip 'naastenliefde'.

VANOPDORP

De liefde voor de medemens.

DEGROOT

Uitstekend!

VERSWIJFELT

Zich verantwoordelijk voelen voor het welzijn van de medemens.

DEGROOT

Jullie hebben zeer goed opgelet. En we hebben het ook gehad over praktische uitwerkingen van naastenliefde.

DOM

U bedoelt liefdadigheidsinstellingen?

DEGROOT

Ja, Jan Dom.

DOM

Het Rode Kruis, Oostpriesterhulp...

DEGROOT

Vanbeselaer, jij wil aanvullen?

VANBESELAER

Nee, nee, den Dom doet dat goed. Maar geef eens iets wat ons direct aanbelangt.

DEGROOT

Oostpriesterhulp in Tongerlo. De spekpater. We gaan hem opzoeken.

De leerlingen zijn opgetogen.

Begin niet te kletsen onder mekaar of ik begin over Sartre.

DOM

Wie is dat?

DEGROOT

Beleefd blijven. Of ik begin over de bijbel. Exegese.

VERSWIJFELT

Wat is dat?

DEGROOT

Die opmerkingen kan ik missen als kiespijn.

VANBESELAER

En dat kan zeer doen. Ik weet d'r alles van.

VANOPDORP

Tanden poetsen en een goede tandarts.

DEGROOT

Dit is nu de laatste keer.

VERSWIJFELT

Maar meneer, u geeft zelf wel de voorzet.

DEGROOT

Zwijg, dat ik mijn les kan beginnen. En me niet onderbreken, begrepen?

De leerlingen knikken.

Jullie zijn geen kinderen meer. En hoe merken we dat? Bij sommigen begint er al een snorretje onder de neus te groeien.

DOM

Onder de neus?

DEGROOT

Hou je opmerking voor jezelf.

De stem wordt zwaarder, bij de meesten.

VANBESELAER

Er zijn hier op het college leraren die nog altijd een hoge stem hebben. Hoe zou dat komen?

DEGROOT

Daar kan ik niet op in gaan.

En onderbreek me niet. Lichaamsdelen worden groter en krachtiger.

VANOPDORP

Dat klopt meneer. Ik ben in staat om alleen een grote tent op te trekken.

De anderen gniffelen.

DEGROOT

En waar doe je dat?

VANOPDORP

In mijn slaapkamer.

DEGROOT

Jullie wonen wel erg groot.

VANOPDORP

We zijn wel met vijf kinderen.

De bel gaat.

DEGROOT

Volgende keer spreken we over de geslachtsdelen.

VERSWIJFELT

Alleen over spreken.

DEGROOT

In een schoolagenda noteer je voor dit uur: inleiding op de puberteit.

VANBESELAER

Is dat met korte ei of lange ij?

Licht dooft.

28ste scène

Met zetstukken een sacristie suggereren. Mintjens staat klaar om met een leerling de mis op te dragen.

MINTJENS

Paul, welke kleur van kazuifel is het vandaag?

VERSWIJFELT

Groen, meneer.

MINTJENS

De kleur van de hoop. En hoe gaat het in de retorica?

VERSWIJFELT

Goed. Zowel voor Nederlands als Latijn lezen we interessante dingen.

MINTJENS

Wie geeft er Nederlands bij jullie?

VERSWIJFELT

Meneer Terwinkel.

MINTJENS

't Is niet waar.

VERSWIJFELT

Toch wel, meneer.

MINTJENS

Ja, natuurlijk. In mijn klas is dat gelukkig Terwinkel niet.

VERSWIJFELT

Hoe bedoelt u, meneer Mintjens?

MINTJENS

In die ampullen, Paul, weinig water en genoeg wijn.

VERSWIJFELT

De wijnampul doe ik bommenstevol.

MINTJENS

Jij bent een misdienaar uit de duizend.

29ste scène

Terwinkel komt op.

TERWINKEL

Dag, Paul, zou jij iets voor mij kunnen doen?

MINTJENS

Hij is er! Ik denk het niet, Terwinkel.

TERWINKEL

Meneer Mintjens, ik vraag het aan Paul!

MINTJENS

Maar ik antwoord.

TERWINKEL

Ik wil gewoon aan Paul vragen of hij, en ik zie dat hij met de ampullen bezig is, of hij voor mijn klas mis de ampullen wil klaarmaken.

MINTJENS

Paul is mijn misdienaar, en dat wil ik zo houden.

TERWINKEL

Maar collega...

MINTJENS

Ik zal het in het Antwerps zeggen: Van mijne missendiender blijfde gij af. Duidelijker kan ik ni zijn.

TERWINKEL

Is dat naastenliefde?

MINTJENS

Imiteert

Is dat naastenliefde?

TERWINKEL

Ik wil de mis opdragen en geen laaghartige woorden gebruiken.

MINTJENS

Doe wat je niet laten kunt.

TERWINKEL

Of is Paul ook één van...?

VERSWIJFELT

O ja, meneer Mintjens, wat moest ik nou weer naar uw kamer komen halen?

MINTJENS

Ik heb nog enkele broodzakjes liggen.

TERWINKEL

Natuurlijk, Eerwaarde Heer Mintjens van het college eet 's morgens geen boterhammen, maar broodjes.

MINTJENS

Pistolets.

TERWINKEL

Nederlands is niet aan u besteed, he, doctor Cijfer?

MINTJENS

Wat een eer doet u me, Alfred. Doctor Cijfer is een personage in Johannes van Frederik van Eeden.

Maar wie zal dat over enkele jaren nog lezen. Mijn vak wiskunde is internationaal en van alle tijden.

TERWINKEL

En kent meneer Mintjens nog de naam van doctor Cijfer?

MINTJENS

Ja, germanist van mijn voeten, Wistik!

TERWINKEL

Rot op.

Licht dooft.

30ste scène

Gesprek vooraan op het podium met de vier scholieren

DOM

Mannen, luister eens even. We zitten nu ins ons laatste jaar.

VERSWIJFELT

Hopelijk halen we ons diploma.

VANBESELAER

Als jij het niet haalt, wie dan wel, Paul?

VANOPDORP

Paul, jij schudt de opstellen uit je mouw en je leest Latijnse en Griekse teksten zoals de Gazet van Antwerpen.

VERSWIJFELT

Niet alles gaat vanzelf. Maar Jan was aan het woord.

DOM

Zaterdagvoormiddag is het biechten in de kapel of zangkoor of Gregoriaans zingen bij Vanderstukken.

VANOPDORP

De meesten gaan biechten om de volgende dag in de parochie mis zonder problemen te communie te kunnen gaan. Een reine ziel! Laat me niet lachen.

VANBESELAER

Bij mij loopt dat gelukkig stilaan maar zeker ten einde. Bij jou dus ook, Luc!

DOM

Wat bedoel je?

VANBESELAER

Ik heb er mijn buik meer dan van vol. Al dat gedoe!

VERSWIJFELT

Als je zou weten hoe die priester-leraren zich onder elkaar gedragen! Meer zeg ik daar niet over.

VANBESELAER

Jij blijft naar de mis gaan?

VERSWIJFELT

Ieder zijn overtuiging. Het is niet omdat sommige van onze leraren elkaar moeilijk kunnen luchten dat...

VANOPDORP

Daarin heeft Pol gelijk.

DOM

Pol heeft daar iets gezegd over hoe die priesters zijn. Maar hoe weet jij dat?

VERSWIJFELT

In de sacristie hoor en zie je veel.

VANBESELAER

Die zwartrokken hebben de meesten in hun tang. Maar mij niet.

DOM

Mag ik nog eens proberen? Jongens, we wijken af.

VANOPDORP

Wij onderbreken Jan voortdurend.

DOM

Zo geraak ik niet verder.

VERSWIJFELT

Geen woord meer.

DOM

Bedankt! Anderzijds hebben we ook veel aan de leraren te danken.

VANOPDORP

Ze hebben ons toch in die zes jaren een hele wereld van cultuur op alle vlakken getoond.

DOM

En we hadden en hebben de talenten om alles te verwerken. Mogen we ook niet vergeten!

VANBESELAER

Waar wil je nu eigenlijk naartoe?

DOM

Nu komt het. Ik neem het niet meer dat Vanderstukken zich in zijn zangstudie zo brutaal gedraagt.

VERSWIJFELT

Wat bedoel je eigenlijk?

DOM

Klein of groot. Vanderstukken is een goed leraar, maar loopt over van machtsmisbruik. Ik heb daar problemen mee. En mijn vraag is: wat kunnen wij, leerlingen van het laatste jaar, daaraan doen?

VANBESELAER

Ik heb nog nooit van mijn ouders een pak slaag gehad. Wie heeft de liniaal van Vanderstukken al eens niet gevoeld?

DOM

Dus is het hoog tijd om samen in te grijpen. Wat vinden jullie?

VERSWIJFELT

Hoe zegden de drie musketiers dat?

ALLE LEERLINGEN SAMEN

Un pour tous et tous pour un.

VANOPDORP

Die waren wel met z'n vieren.

VERSWIJFELT

Aramis.

VANBESELAER

Porthos.

VANOPDORP

Athos.

DOM

Et moi: D'Artagnan de sa Majesté, Louis... de dertiende.

Licht dooft.

31ste scène

De priester-leraren in clergyman, Laetitia niet meer in habijt, maar met rok en kapje.

Een klein verhoog met microfoon. Daarvoor op de eerste rij: de priester-leraren; op de tweede rij is er plaats voor de onderwijzers met hun respectieve echtgenote, maar zij treden eerst nog eens op met 'De Hartjes'. Op de derde rij staan enkele lege stoelen.

VANDERSTUKKEN

Wanneer gaan ze nu beginnen met de tombola?

DEGROOT

Heb jij veel lotjes gekocht?

VANDERSTUKKEN

Eén boekje. Ik win toch nooit.

DEVOS

Waar is zuster Laetitia?

MINTJENS

Is dat belangrijk? Ze is misschien al bezig in de keuken voor het ontbijt van morgen!

DESMEDT

Eerwaarde Heren, dames en heren... *tic nerveux*

Ha, daar is de zuster! Die ontbrak er nog aan.

LAETITIA

O excuseer, ik had nog wat werk in de keuken.

MINTJENS

Wat heb ik gezegd?

DESMEDT

Waar zijn de andere zusters?

LAETITIA

Zij bidden het avondgebed in de kapel. Ik denk niet dat u ze moet verwachten. En die gaan vroeg onder de wol.

DESMEDT

Laetitia gaat alleen op de derde rij zitten.

U zit er nu zo alleen?

DEVOS

Ik wil best naast haar gaan zitten.

TERWINKEL

De directeur zit wel vooraan.

VANVILVOORDE

Zal ik op de derde rij gaan zitten. Zuster Laetitia, kom naast de directeur zitten.

DEVOS

Laten we zeggen dat de zuster de kloostergemeenschap vertegenwoordigt.

VANDERSTUKKEN

Het wordt tijd voor de tombola.

DESMEDT

Ik zie dat meneer Vanderstukken ongeduldig wordt. Maar eerst nog even De Hartjes.

De drie onderwijzers met hun echtgenotes op het podium. Eén van de vrouwen treedt naar voren.

Jenny Rosenberger zingt voor u: Meine Lippen, sie küssen so heiss.

Ik mag er niet aan denken!

VANDERSTUKKEN

Ik kan niet volgen.

TERWINKEL

Mooi operettelied.

MINTJENS

Niveau?

TERWINKEL

Het is Duits.

MINTJENS

Dat is van die met zijn zwarte snor.

DEGROOT

Heren, geen discussie.

Tijdens het zingen bekijken Laetitia en Devos elkaar. Vanvilvoorde glimlacht.

Na het operettelied volgt applaus.

DESMEDT

Deze avond werd verzorgd door De Hartjes. Het ensemble van onderwijzers met hun echtgenotes.

Sus Vanachter en zijn vrouw Maria, haar artiestennaam Jenny Rosenberger, Gust De Cloet en zijn vrouw Jeanne, en Godelieve, echtgenote van uw nederige dienaar Roger Desmedt.

Applaus

32ste scène

De onderwijzers gaan naar hun plaats en Desmedt begint met de tombola.

DESMEDT

Eerbiedwaardige heren, dames en heren, het is zover. Haal ze nu boven, de baksteenlotjes.

Ik kan u verzekeren: honderden lotjes zijn verkocht. De uitbreiding van ons college komt eraan.

En nu!

Vanavond trekken we de eerste drie prijzen. De andere worden daarna in snel tempo getrokken in de coulissen.

Toont zakje met de nummers.

Een onschuldige hand?

...

Zuster...

DEVOS

Laetitia.

DESMEDT

1ste prijs: een mixer, een praktisch en functioneel keukenapparaat.

VANVILVOORDE

Kan nog van pas komen, he directeur?

DESMEDT

Zuster Laetitia, haal het geluksnummer eruit.

LAETITIA

077.

DESMEDT

2 stoofhaken. Als het koud wordt, moet de kachel worden opgepookt.

DEVOS

Vorige winter heb ik kou geleden.

TERWINKEL

Jammer dat er geen bedverwarmer bij is.

VANVILVOORDE

Als een mens alleen is!

DESMEDT

2de prijs: een broodrooster. Opgepast voor de handen. Niet erin steken.

LAETITIA

1302

Guldensporenslag!

DEVOS

Zuster, wat een historische kennis!

VANDERSTUKKEN

Ik heb nog niks!

DESMEDT

En de 3de prijs: een waterketel.

LAETITIA

119

VANDERSTUKKEN

Aantal chemische elementen. Wauw!

MINTJENS

Heb je gewonnen, Sylvain?

VANDERSTUKKEN

Wat denk je?

TERWINKEL

Ongeluk in 't spel...

DEVOS

Is geluk in de liefde.

VANVILVOORDE

Heb jij iets gewonnen?

DEVOS

Nu nog niet. maar er moet nog veel worden getrokken.

DESMEDT

Zuster Laetitia, bedankt voor je hulp.

Om de avond te besluiten zingt voor u Jenny Rosenberger: kijk eens in de poppetjes van mijn ogen.

Daarna is iedereen welkom in de bodega. De leerlingen van het laatste jaar dienen op.

Jenny Rosenberger.

zingt

33ste scène

Iedereen staat op en begeeft zich naar de bodega. Enkele tafeltjes met stoelen. Wat rode sfeer.

Devos gaat aan tafeltje zitten. Laetitia schuift zo aan dat beiden elkaar in het vizier hebben.

DEVOS

Collega's, het was, en dat mag ik zeggen, een leuke avond. De Baksteenfeesten zijn meer dan

geslaagd.

DEGROOT

Heb jij al een idee van de opbrengst?

DESMEDT

Nog iets te vroeg.

VANACHTER

Aan het einde van volgende week kennen we het eindresultaat. Meneer Degroot, er zijn ook nog heel wat onkosten.

VANDERSTUKKEN

Ja, dat moet allemaal verrekend worden.

MINTJENS

Zonder wiskunde gaat het niet.

DEVOS

Jongens, vraag eens aan de leraren en de onderwijzers en hun vrouwen wat ze drinken.

TERWINKEL

Je weet toch directeur dat hier in de bodega alleen wijn en sterke dranken worden geschonken?

VANVILVOORDE

Onze directeur is niet wereldvreemd, collega.

DESMEDT

Gust, wil jij eens een mooie melodie opzetten?

DE CLOET

Jij wordt op je wenken bediend, Roger.

Op de muziek van The Platters Only you nodigen de dames uit.

MINTJENS

Ik denk dat ik eens ga opstappen. Morgen is het vroeg dag.

TERWINKEL

Voor de eerste keer ben ik het eens met mijn eerbiedwaardige collega.

DEVOS

Drink eerst, collega's, voor je vertrekt.

De vrouwen van de onderwijzers kiezen hun respectieve man en dansen.

DEGROOT

Tegen Vanderstukken

Ik weet echt niet wat daar plezant aan is.

VANVILVOORDE

Dat is een andere wereld.

De muziek eindigt, Degroot, Vanderstukken, Terwinkel en Mintjens vertrekken.

VANDERSTUKKEN

Goedenavond, en bedankt, directeur, voor de traktatie.

DE ANDERE DRIE samen

Slaapwel.

TERWINKEL

Tegen de leerlingen

Maak het niet te laat.

VANBESELAER

Mijn ouders weten dat we in goede handen zijn.

VANOPDORP

Tot maandag. U gaat toch niet overhoren?

MINTJENS

Je werk plannen.

VERSWIJFELT

Luc, eigenlijk heeft meneer Mintjens gelijk.

34ste scène

DE CLOET

Zo zal de bodega vlug leeg zijn. Maar daar passen wij een mouw aan.

VANACHTER

Breng er de sfeer in, Gust.

DE CLOET

Wat vind ik hier?

VANVILVOORDE

Geld?

DE CLOET

Meneer Vanvilvoorde, de laatste nieuwe plaat.

DEVOS

En dat is?

DE CLOET

La Bamba. Iedereen op de dansvloer.

De dames van de onderwijzers gaan naar Devos en Vanvilvoorde die niet aarzelen.

VANVILVOORDE

Maar die dans ken ik niet.

DOM

Dat is niet moeilijk.

Laetitia blijft zitten.

Verswijfelt, ga jij de zuster eens halen. Gedraag je als een gentleman.

Devos en Laetitia kijken naar elkaar.

Iedereen danst La Bamba

VANBESELAER

Waar hebben die dat allemaal geleerd?

VANOPDORP

In het seminarie.

VERSWIJFELT

Of aan de universiteit.

LAETITIA

Ik ging naar the dansants in Leuven.

DESMEDT

U doet dat goed, zuster.

LAETITIA

Ik heb het al zo warm. Mijn kap afzetten.

Na La Bamba

VANVILVOORDE

Ik ga maar eens...

DEVOS

Gust, nog één plaat om de feestelijkheden af te sluiten.

DECLOET

Heel goed. Maar u nodigt uit.

VANACHTER

Roept naar Decloet

Vermenigvuldigingsdans!

DECLOET

Mandoline in the moonlight. Vermenigvuldigingsdans.

Devos gaat naar één van de dames van de onderwijzers. Aan het einde van de plaat gaat hij naar Laetitia die zonder problemen meegaat.

DESMEDT

Dat staat ook in de Bijbel: gaat en vermenigvuldigt u.

Tijdens de dans dooft het licht.

P A U Z E

35ste scène

Kamer van directeur Devos

DEVOS

Zit in zijn fauteuil met zijn gebedenboek.

En om de dag te besluiten: het avondgebed. Het wordt een sleur.

Beginnt te geeuwen en valt in slaap. Zo ensceneren dat wat volgt, een droom is. Devos lijkt erg onrustig.

Er wordt geklopt.

Laat me in godsnaam met rust.

Ja, kom binnen. Mijn deur staat voor iedereen open.

PYGMALION

Dus ook voor mij?

DEVOS

Iedereen! Daar bedoel ik mee: mijn collega's en de leerlingen van het college. U ken ik echt niet!

PYGMALION

Ik ben die Cypriotische prins. In mijn vrije tijd beeldhouw ik, boetseer ik. U moet me kennen!

DEVOS

't Is niet waar!

PYGMALION

Toch wel. Dit nachtelijk bezoek zal u nog lang heugen.

DEVOS

Pygmalion!

PYGMALION

Vergeet even uw status. Geef u over aan uw verdoken verlangen. Uw gespeelde komedie.

DEVOS

Let op uw woorden. De Heer heeft me ooit geroepen. En ik ben op Zijn uitnodiging ingegaan.

PYGMALION

Mythologische vrouwen inviteerden me op hun orgieën. Geen enkele vrouw kon me bekoren.

Ze verdienden me niet.

DEVOS

Zo heb ik u vertaald.

PYGMALION

U hebt zich behoorlijk van uw taak gekweten. Proficiat! Ik heb u een hele avond gadegeslagen.

U kon uw ogen niet van haar afhouden.

DEVOS

Ik...euh... euh...

PYGMALION

In mijn geval heb ik een standbeeld gemaakt van mijn ideale vrouw.

DEVOS

En u hebt haar gedoopt. Galatea.

PYGMALION

Gedoopt? Gedoopt?

DEVOS

Dat leg ik niet uit. Van wie kon ik mijn ogen niet afhouden?

PYGMALION

Laten we eerlijk zijn. Valerie Dumont, of vergis ik me? Wat een perverse gedachten!

DEVOS

Ga uw gang. U doet maar.

PYGMALION

Ik ga u gelukkig maken.

DEVOS

U, een papieren figuur uit de Romeinse literatuur! Laat me niet lachen.

PYGMALION

Uw reactie verbaast me. Waarom werden in de Oudheid verhalen verteld? En nu?

En dan wil ik het nog niet hebben over de plastische kunsten.

DEVOS

Jean-Léon Gérôme, André Delvaux. *Reproductie verschijnt boven het podium.*

PYGMALION

U laat mij niet los, Luc Devos. Sterker: u wilt Pygmalion zijn!

Devos lacht.

Wees eerlijk met uzelf.

DEVOS

Ik ben maar een mens.

PYGMALION

Precies daarom ben ik er om u te helpen.

36ste scène

Pygmalion richting coulissen.

DEVOS

Waarom gaat u weg, fantasiefenomeen?

PYGMALION

Ik ben zo terug. Uw ongeduld zal worden beloond.

Uit de coulissen verschijnt Pygmalion die een plateau op wieltjes voortrekt met daarop in bikini en geblinddoekt Valerie Dumont.

DEVOS

Wat moet dat voorstellen?

PYGMALION

Dwaas! Het is uw reddende engel. Sta op uit uw zetel en kom naar het beeld. Voor u heb ik haar gemaakt.

DEVOS

Een beeld zonder gezicht. Uitdrukingsloos!

PYGMALION

Maar wel een mooi lichaam. Dit is voor u de ideale vrouw. Kijk wat ik doe.

Pygmalion raakt het beeld aan, maar er gebeurt niets.

Luc Devos, doe zoals ik.

DEVOS

Dat kan ik niet maken. Ik ben priester.

PYGMALION

Toch wel.

Wanneer Devos het beeld aanraakt, beweegt het beeld. Het beeld verwijdt de blinddoek.

DEVOS

Valerie!

Hevig wit licht.

In een fractie van een seconde verdwijnen het beeld en Pygmalion. Devos terug in zijn fauteuil.

37ste scène

DEVOS

Wat gek! Ik moet even weg zijn geweest.

Er wordt geklopt.

Ja, binnen.

Laetitia komt binnen.

LAETITIA

O, excuseer, directeur. Ik hoop dat ik niet stoort.

DEVOS

Nee, zuster. U stoort nooit. Waarmee kan ik u van dienst zijn?

Devos en Laetitia bekijken elkaar en suggereren een nakende omhelzing.

Licht dooft.

38ste scène

Vier leerlingen zitten per twee naast elkaar in het publiek. Tijdens deze scène gaan ze opvallend met elkaar praten terwijl Vanderstukken een belangrijke mededeling heeft voor de leerlingen voor hij met zijn zangstonde begint. Hij leunt tegen de balustrade van het balkon.

VANDERSTUKKEN

Zo mijne heren. U mag luisteren. Gisteren heb ik van de bisschop een brief ontvangen.

VERSWIJFELT

En wat stond daarin?

VANDERSTUKKEN

Onbeleefde kinkel! Wie geeft u het recht om me te onderbreken?

VANBESELAER

Hijzelf.

VANDERSTUKKEN

Zwijg als ik spreek.

VANBESELAER

Had u dat dan eerst gezegd!

VANDERSTUKKEN

Ik wil geen woord meer horen.

VANOPDORP

Ik ook niet!

VANDERSTUKKEN

Weer een onnozelaar van het laatste jaar. Al wat jullie weten, kan je op de achterkant van een trambriefje schrijven.

VERSWIJFELT

Gaat u verder, meneer.

VANDERSTUKKEN

Waar haalt u het in uw hersenen om mij te bevelen?

DOM

Eindelijk geeft u toe dat wij hersenen hebben!

VANDERSTUKKEN

Na mijn mededeling zullen we gelijk afrekenen! Wees maar zeker. Ik had het over de bisschoppelijke brief. Daarin staat dat ik benoemd ben tot vicaris-generaal voor het onderwijs en voor het tijdelijke.

VANOPDORP

Wat is een vicaris-generaal, meneer?

DOM

En wat is het tijdelijke?

VERSWIJFELT

Blijft u in dit college of gaat u in een paleis wonen?

VANDERSTUKKEN

Ik ga niet antwoorden op uw domme vragen.

VANBESELAER

Wij, eenvoudige lieden, kunnen niet volgen. Daarom ook dit soort vragen.

VANDERSTUKKEN

Jullie zijn je humanioradiploma niet waardig.

VERSWIJFELT

Wij vragen gewoon opheldering. U spreekt in raadsels.

VANDERSTUKKEN

Ik ben jullie onbeschoftheden meer dan beu.

VANOPDORP

Meneer, onbeschoftheden!

VANDERSTUKKEN

U weet toch wel wie er voor u staat?

...

DOM

Een lichte twijfel maakt zich meester van ons.

VANDERSTUKKEN

Vicariss-generaal is de stap naar bisschop.

VERSWIJFELT

En is dat al voor morgen?

VANDERSTUKKEN

Wat een arrogantie? Bent u niet Verswijfelt?

VERSWIJFELT

Nee, meneer. Mijn naam is Aramis.

VANDERSTUKKEN

Denk jij nu werkelijk me voor de aap te houden?

VANOPDORP

Dat doet Aramis niet, cardinal de Richelieu!

VANDERSTUKKEN

U bent Vano...

VANOPDORP

Mijn naam is Athos, cardinal van mijn voeten.

VANDERSTUKKEN

U bent me tot het uiterste aan het drijven.

VANBESELAER

Als ik even mag tussenkomen?

VANDERSTUKKEN

Nee, Vanbeselaer.

VANBESELAER

Toch wel. Maar u vergist zich in mijn naam. Ik ben Porthos.

VANDERSTUKKEN

Het is genoeg.

DOM

Ik denk het niet, cardinal de Richelieu.

VANDERSTUKKEN

Denken jullie nu werkelijk dat ik jullie spelletje niet door heb? Ik geef wel wetenschappen, maar ik ken ook wel Alexandre Dumas.

DOM

Dat siert u, kardinaal, maar niet lang meer.

VANDERSTUKKEN

Naam?

DOM

Doe niet alsof u me niet kent. Voor u staat d'Artagnan de sa Majesté... Louis... de dertiende.

VANDERSTUKKEN

Jullie mogen naar voren komen. En op jullie knieën!

VIER LEERLINGEN

Un pour tous et tous pour un.

VANDERSTUKKEN

De anderen zwijgen. Ik begin met het Gloria, en jullie vallen in.

Gloria weerklinkt

Gloria in excelsis Deo...

Knieën.

Et in terra pax hominibus...

Hel licht

VIER LEERLINGEN

Pakken Vanderstukken vast en gooien hem over de balustrade.

In paradisum deducant te angeli...

Licht dooft.

39ste scène

Vier leerlingen zitten opnieuw in het publiek.

VANVILVOORDE

Beste vrienden

De laatste weken zijn er in dit college vreemde dingen gebeurd.

VERSWIJFELT

Tegen wie zegt u het, meneer.

VANVILVOORDE

Asjeblieft, onderbreek me niet. dank u.

VANOPDORP

Een heel andere toon.

VANVILVOORDE

We betreuren het plotselinge heengaan van onze gewaardeerde leraar Sylvain Vanderstukken.

Hartfalen.

DOM

Wat een familienaam! Dat kan een mens maken.

VANVILVOORDE

Jan, geen commentaar. Heb respect voor de overledene.

VANBESELAER

Zoals hij respect had voor ons.

VANVILVOORDE

Iedereen heeft zijn zeg gehad?

Mijn collega zal worden begraven in de kathedraal.

VERSWIJFELT

Meneer, krijgt hij echt een graf in de kathedraal?

VANVILVOORDE

Waarom vraagt u dat?

VERSWIJFELT

Zomaar. U zegt: hij wordt begraven in de kathedraal. Werd men vroeger niet begraven in de kerk als men stinkend rijk was?

VANVILVOORDE

Paul, probeer nu niet geestig te zijn. De afscheidsviering...

VANOPDORP

Het afscheid wordt gevierd!

DOM

Een beetje geeststemming moet kunnen.

VANVILVOORDE

Heren, alstublieft. De plechtige uitvaart vindt plaats volgende zaterdag om 11 uur.

VANBESELAER

Een elfurenlijk!

VANVILVOORDE

De laatstejaars van het college zullen de dienst bijwonen.

DOM

Verplicht?

VANVILVOORDE

Ja. We maken geen uitzonderingen.

En dan is er nog een tweede mededeling. Onze directeur Luc Devos is wegens gezondheidsproblemen ...

VANOPDORP

Gezondheidsproblemen? Veertien dagen geleden heb ik hem met een vrouw gezien in het park.

VERSWIJFELT

Een vrouw?

VANOPDORP

Jawel, een vrouw, en die heb ik hier in het college even zien rondlopen in de refter, een non.

Een mooie non. Een echte vrouw!

VANVILVOORDE

Zoals ik zei: Onze directeur Luc Devos is wegens gezondheidsredenen naar Zwitserland.

VANBESELAER

En wie is nu directeur?

VANVILVOORDE

Moment. Geduld, Dirk.

Ik lees hier de brief van de bisschop voor.

Het heeft de bisschop behaagd zijn dienaar Filip Vanvilvoorde te benoemen tot directeur van het college.

applaus